

Nr 109.

Av herr **Vennerström m. fl.**, om ökning av vattenkraftslånefonden.

I 1919 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t mycket snävt behandlat anslagsfrågor, som gälla ett stärkande av det produktiva näringslivet. I förhållande till i fjol har modernäringens huvudtitel minskats med ej mindre än 7 miljoner kr. Och en mängd nyttiga och nödvändiga anslagskrav, upptagna under rubriken »utgifter för kapitalökningen», ha högeligen prutats ned eller helt avvisats. Redan förut har från vårt håll uppmärksamheten fästs vid indragningen av anslagen till de norrländska statsbanorna, och i en motion har föreslagits, att anslag skulle beviljas i enlighet med järnvägsstyrelsens förslag. I denna motion påpekas ytterligare några fall, där Kungl. Maj:t härjat väl häftigt bland berättigade anslagskrav, som för folkets och landets materiella förkovran äro av största betydelse.

För *vattenkraftslånefonden* har Kungl. Maj:t för 1920 begärt ett reservationanslag av 2 miljoner kr. Då Kungl. Maj:t stannat vid denna summa, kan det åberopa sig på de sakkunniges förslag. Emellertid ha de sakkunnige vid beräkningen av anslagsbehovet kommit till en långt högre summa. Lånefondens storlek bör, anse de sakkunnige, ställas i förhållande till den hastighet i vattenkraftens utbyggande på enskildas initiativ, som man önskar framkalla. Den minsta hastigheten kan i genomsnitt antagas till 40,000 hästkrafter per år. Motsvarande kapitalbehov kunde uppskattas till 8,500,000 kr. Två tredjedelar av detta belopp skulle bli $5\frac{3}{4}$ miljoner kr. årligen. Under nu rådande konjunkturer är, framhålla sakkunniga, behovet naturligtvis betydligt större. Med utgångspunkt från det faktiska behovet skulle sakkunnige rätteligen yrkat, att anslaget till vattenkraftslånefonden skulle fixeras till allra minst 5 miljoner kr. Anledningen till

att de sakkunnige icke våga sig så långt ligger huvudsakligen i den hänsyn, de tagit därtill att på statskassan nu från andra håll ställas stora krav.

Från olika håll har man uttalat, att 2 miljoner kr. är en alldeles för liten summa. Svenska teknologföreningen och Svenska elektricitetsföreningen, till vilka Kungl. Maj:t hänskjutit sakkunniges betänkande för yttrandes avgivande, ha framhållit, att det av de sakkunnige föreslagna årliga beloppet på 2 miljoner kr. vore för knappt tillmätt. De ha ansett ett årligt anslag om 5 miljoner kr. vara erforderligt åtminstone under de närmaste åren. Även de elektriska inspektörerna ha ansett 2 miljoner kr. vara ett ganska ringa belopp. Svenska vattenkraftsföreningen har beträffande lånefondens storlek framhållit, att den föreslagna årliga avsättningen vore väl knappt tilltagen. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansåg, att fonden, därest den skulle fylla det med densamma avsedda ändamålet, ej gärna borde sättas lägre än det av sakkunnige såsom erforderligt beräknade beloppet 5 miljoner kr., i all synnerhet som, enligt vad de sakkunnige även föreslagit, lån ur fonden skulle kunna utlämnas jämväl till vattenregleringsföretag. Blott tillsvidare och försöksvis kunde väg- och vattenbyggnadsstyrelsen godkänna det mindre beloppet. Slutligen gav även departementschefen det erkännandet, att det visserligen varit önskvärt, att den årliga avsättningen till fonden bestämts till högre belopp än 2 miljoner kr.

Det faktiska årliga kapitalbehovet vitsordas sålunda i allmänhet vara ungefär 5 miljoner kr. Mot detta föreliggande behov kunna vi icke tillmäta de statsfinansiella sparsamhetsskälerna en avgörande betydelse. Detta så mycket mindre som ett intensivt elektrifieringsarbete ofantligt höjer landets materiella välmåga och de beviljade anslagen därigenom kunna anses vara i hög grad räntabla. Det är för staten i dess helhet av allra största intresse, att elektrifieringen på kraftigaste sätt understödjes av statsmakterna. Vi yrka därför beviljande för 1920 av ett reservationsanslag å 5 miljoner kr. i stället för det av Kungl. Maj:t föreslagna å 2 miljoner kr.

Även i ett annat avseende synes elektricitetsbehovet böra tillmötesgå något mer än Kungl. Maj:t har gjort. För utförande av distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk har Kungl. Maj:t för år 1920 föreslagit ett reservationsanslag å 5 miljoner kr. Enligt av vattenfallsstyrelsen företagen utredning slukar bygdedistributionen största delen av anslaget. Vattenfallsstyrelsen anser, att för år 1920 skulle till distributionsanläggningar behövas 6,900,000 kr. Vattenfalls-

styrelsen har dock begränsat sitt anslagskrav till 6 miljoner kr. Detta vattenfallsstyrelsens förslag synes oss böra bifallas, vadan det reservationsanslag Kungl. Maj:t föreslår för 1920 skulle komma att ökas med 1 miljon kr.

Vi hemställa, att riksdagen måtte besluta

1) dels att såsom kapitalökning för vattenkraftslånefonden för år 1920 anvisa ett reservationsanslag å 5 miljoner kr.

2) dels för utförandet av distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 6 miljoner kr.

Stockholm den 20 januari 1919.

Ivar Vennerström.

L. Alvin.

K. J. Karlsson.

*C. O. Johansson,
Sollefteå.*

S. Berglund.

H. Hansson.
